

для дітей, забезпечували б найповніше природність дитячого мовлення.

Література

1. Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка. – Санкт-Петербург: Союз, 1997.
2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори.: в 5 т. К., 1977. – Т3. – С.32.

І.А.Кравцова, І.І.Шпачук

МОЛОДІЖНІ КЛУБИ ЯК СКЛАДОВА ЛАНКА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ

В статтє рассматриваеться вопрос о роли молодежных клубов в внешкольном образовании и воспитании подрастающей молодежи. С помощью работы молодежных клубов расширяется возможность развития способностей учащихся, включая их в систему поиска и творческой деятельности.

This article deals with the question about the youth clubs in out of school education and upbringing teenagers. With the help of the work of youth clubs there is one more possibility of development pupils abilities, including them into the system of researching and creative activity.

Сьогодні позашкільна освіта – це стала і досить досконала система, що виявляє найближчі перспективи розвитку особистості в різних соціальних й освітньо-виховних інституціях, де позашкільні заклади є центрами мотиваційного розвитку особистості, її самореалізації і професійного самовизначення.

Особливе місце з-поміж позашкільних закладів посідають молодіжні клуби, в яких за умови створення комфортного психолого-педагогічного мікроклімату уможливорюється розкриття здібностей учнів, включення їх у систему пошуку і творчої діяльності.

Молодіжний клуб - це центр, де організовується життя підлітків і учнівської молоді відповідно до вимог, які виходять із самої природи підлітків і учнівської молоді [1,52].

Аналіз науково-методичних праць С.Т.Шацького, Г.І.Фролової, В.І.Єрзунова, Н.О.Навосельцевої, В.В.Федорова, О.І.Бурова, А.П.Романова, А.С.Макаеренка, В.О.Сухомлинського та інших дозволяє говорити про те, що перші клуби з'явилися на початку ХХ ст.

У 20-тих роках вони були основним типом позашкільних виховних закладів, масовою установою, своєрідним провідником педагогічного впливу на підростаюче покоління. Педагоги того часу вбачали в клубах великі потенційні можливості у формуванні особистості й наголошували на їх створенні, вважаючи, що ці виховні заклади спроможні захистити підлітків і молодь від негативного впливу вулиці. Як правило, клуби 20-тих років поєднували виховні та навчальні завдання, чим привертали до себе величезні маси вихованців [4,53].

Змістом роботи закладів такого типу було проведення бесід, занять з праці, ліквідація неписьменності, ігри, в тому числі й соціального характеру, екскурсії на виробництво, на природу.

Виховна робота в клубах розпочиналася передовсім з вивчення навколишнього соціального середовища з метою подальшої його зміни, а вже на основі отриманих даних/матеріалів розроблявся та складався конкретний план дій.

На початок 1932 р. в Україні діяло 9 великих технічних станцій та 40 маленьких, велика кількість різних технічних гуртків у клубах та школах, які задовольняли інтерес дітей і підлітків до праці, техніки, залучали їх до громадської роботи.

У дитячих і молодіжних клубах 1920-1940р.р. головна увага зосереджувалася на реалізації таких принципів, як масовість, громадська спрямованість, комуністична ідейність, цілеспрямованість, зв'язок із життям, працею, виховання в колективі; наступність, системність, єдність і неперервність

виховання, відповідність його віковим та індивідуальним особливостям дітей, загальнодоступність і добровільність [5,21].

У наступні десятиліття увага педагогів у дитячих і молодіжних клубах спрямовувалася на:

- залучення підростаючого покоління у процес безперервного виховання і освіти;
- стимулювання різнобічного і гармонійного розвитку творчих здібностей і активності особистості;
- організацію регламентованої соціальної комунікації, раціонального відпочинку і розваг [3,6].

На сучасні молодіжні клуби покладаються як вищеперераховані завдання, так і нові, покликані змінами у житті суспільства. Тому сьогодні пріоритетними принципами в організації діяльності клубів є такі:

- гуманізм;
- єдність загальнолюдських і національних цінностей;
- демократизм;
- практична спрямованість, науковість і системність; безперервність, наступність та інтеграція, а також гармонізація родинної та громадської освіти;
- самостійність і розвиток творчих здібностей особистості [3,21].

Завдяки специфічності педагогічного впливу клубна освітньо-виховна робота має великі потенційні дидактичні та виховні можливості, орієнтовані на розвиток природних обдарувань учнів, а не на шкоду їхньому психічному і фізичному здоров'ю, робота, яка в індивідуальному темпі на основі добровільної й варіативної діяльності за інтересами, з урахуванням соціального й духовного розвитку дітей сприяє, а не перешкоджає самореалізації можливостей конкретного підлітка.

Як відомо, у масовій загальноосвітній школі неважко диференціювати учнів на дві категорії: діти з підвищеною готовністю до навчання /загальнообдаровані/ і зі зниженою готовністю до засвоєння знань /діти з обмеженими можливостями психічного розвитку і навіть із затриманим психічним розвитком/. За М. Коганом, учням із

різними рівнями інтелекту та творчих здібностей притаманні такі особистісні якості:

	Високий інтелект	Низький інтелект
Висока креативність	Віра у свої можливості. Гарна соціальна інтеграція. Гарний самоконтроль. Висока здібність до концентрації уваги. Великий інтерес до всього нового.	Постійний конфлікт між власними уявленнями про світ та шкільними вимогами. Недостатня віра в себе. Недостатня самоповага. Боязнь оцінки з боку оточуючих.
Низька креативність	Прагнення до досягнення успіхів у навчанні. Невдачі сприймаються як катастрофа. Боязнь ризику та висловлювання своїх думок. Занижена здібність до спілкування. Боязнь самооцінки.	Гарна /у всякому випадку за зовнішніми ознаками/ адаптація та задоволеність життям. Недостатній інтелект компенсується вмінням спілкуватись або деякою пасивністю.

Зазначимо, що між цими двома категоріями - основна маса учнів зі своїми індивідуальними особливостями і можливостями до розвитку творчих здібностей.

Творчі здібності - це індивідуальний прояв творчості учня, його природного прагнення до творення нового як у собі, так і в навколишньому світі через трансформацію своєї свідомості [2,80]. Причому в цьому разі для педагога не має значення, наскільки обдарована дитина. Важливим є тільки питання створення освітнього середовища, щоб дати

дитині можливість виявити загальнолюдську, природну здібність до творчості і до індивідуальності взагалі.

Зауважимо, що не можна забувати: навчально-виховний процес має бути побудований так, щоб не нашкодити природному розвитку психічних і фізичних можливостей учнів. Як на наш погляд, то розвиткові творчих здібностей дітей сприяють такі психолого-педагогічні умови:

- створення затишної та безпечної психологічної бази дитині в її пошуку, до якої вона могла б повертатися, якщо буде збентежена власними відкриттями;
- підтримка здібностей дитини до творчості завдяки прояву співчуття щодо її невдач. Запобігання негативної оцінки творчих ідей дитини;
- терпимість до нестандартних ідей, намагання дати відповіді на всі запитання, з якими звертається підліток;
- надання дитині можливості побути на самоті та дозволяти їй, якщо вона того бажає, самій займатися своїми справами. Бо зайва опіка може ускладнити творчу діяльність. Бажання і мета дітей належить їм самим, а допомога і втручання дорослих /педагогів/ іноді може сприйматися як "порушення кордонів" особистості;
- допомога дитині у розбудові її власної системи цінностей, яка не обов'язково ґрунтується на її власних поглядах. У такий спосіб дитина спроможна поважати як себе зі своїми ідеями, так й інших носіїв ідей;
- допомога дитині у задоволенні основних людських потреб /почуття безпеки, любові, поваги до себе і до оточуючих/, оскільки людина, енергія якої обмежена основними потребами, майже не спроможна досягти високих результатів самовираження;
- прояви симпатії до перших і, можливо, не зовсім вдалих творчих починань дитини, всебічна підтримка /вербальна і невербальна/ подальших творчих пошуків;
- підтримка необхідної для творчості позитивної емоційної атмосфери, що допомагає уникнути дитині

суспільного несхвалення або негативної реакції однолітків.

Виходить, що гасло гуманістичної педагогіки "Підбадьор і допоможи", яке відоме ще з часів афінського виховання, сьогодні залишається актуальним. Учень - член молодіжного клубу - не є об'єктом педагогічного керівництва, він - суб'єкт діалогового спілкування. Педагог же передовсім спрямовує і коригує творчу діяльність своїх вихованців, послуговуючись продуманою, майстерною, динамічною й емоційною методикою, розробленою із урахуванням вікових особливостей, творчих можливостей і нахилів дітей/ підлітків.

Література

1. Ерзунов В.И., Новосельцева Н.А., Федоров В.В. Клуб для подростка.- М.: Просвещение , 1985.-80 с.
2. Наумова Н.Ф. Социологические и психологические аспекты целенаправленного поведения. - М.: Просвещение, 1988.- С.5.
3. Романов А.П. Детские клубы – центры внешкольной и внеклассной воспитательной работы. -К.: Рад.школа,1982.-172с.
4. Цвірова Т. Роль позашкільних закладів у процесі виховання дітей і підлітків // Рідна школа.-2003.-№11.- С.52-54.
5. Цвірова Т. Виховна робота в позашкільних закладах України: історія і сьогодення // Рідна школа.-2003.-№2.-С.20-23

О.А.Павлик

ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ БЛИЗЬКОСПОРІДНЕНОЇ МОВИ

В статье раскрываются лингводидактические проблемы развития письменной речи младших школьников на уроках украинского языка как второго.

The article deals with lingvodidactic problems of the